

Kirsten Schulze
Tågerupvej 16, 4682 Tureby
Tlf. 22901012
Mail: kschulze@email.dk

Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen
Miljø- og Fødevareudvalget

11. januar 2018

Vedr.: Jagt. Jægere overfor andre brugere af naturen. Er naturen blevet en slags supermarked for jægerne?

Kære Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen og
kære Miljø- og fødevareudvalg

Undertegnede skriver på vegne af frustrerede og bekymrede beboere i vores lille landsby på 26 beboere i Sydsjælland. Enkelte beboere tilkendegiver sig dog neutrale.

Der afholdes overalt omkring vore ejendomme jagter i stort set alle weekender samt på nogle hverdage i jagtsæsonen 1. oktober – 31. januar til stor fortvivelse især for heste- hunde- og katteejere samt forældre med små børn. Det drejer sig ikke kun om den jagt, vi i alle weekender fra solopgang til solnedgang hører i det fjerne, eller om oplevelsen af afspærrede skove på grund af jagt.

Det handler om jagt på samtlige marker og i skove omkring vor landsby i jagtsæsonen 1. oktober – 31. januar, som beskrevet nedenfor. I de øvrige jagtperioder er jagten sporadisk.

Vores voksende frustration har gjort, at vi har søgt at sætte os ind i lovgivningen og jagten i Danmark og i lande omkring os. Vi vil gerne præsentere konkrete eksempler på, hvad vi lever med.

Jagt er i Danmark blevet en fritidsinteresse, hvor flere end 175.000 danskere årligt løser jagttegn. Det svarer til, at én ud af 33 borgere har jagttegn. Og tallet er stigende. Dette svarer dog til antal jægere i forhold til befolkningen i flere af de andre nordiske lande, (Gjerris 2016). Men da arealerne i disse lande er langt større end i Danmark og dermed også dyrebestanden, er jagttrykket i Danmark massivt større set i forhold til areal og vildt end i de øvrige nordiske lande.

I de lande, som vi ofte sammenligner os med, er jagttrykket væsentligt lavere. I Storbritannien er forholdet mellem jægere og befolkning 1:76, i Tyskland 1:233. I Holland er forholdet 1:618, svarende til ca 30.000 jægere ud af en befolkning på knap 17 mio., ifølge Den Europæiske Sammenslutning for Jagt og Naturbeskyttelse (FACE), (Gjerris 2016). Som det fremgår, er jagttrykket i Danmark massivt.

Da den nævnte statistik omfatter hele befolkningen i de pågældende lande, hvor størstedelen af befolkningen er centreret i byerne – jagt er logisk forbudt i byzoner – er denne statistik uanvendelig i de landområder, hvor jagten foregår.

F.eks. er forholdet mellem aktive jægere og beboerne i vort landsbysamfund ca. 35 jægere til 26 beboere, dvs forholdet er her mere end 1:1 i jægerens favør. Denne lokale statistik afspejler virkeligheden, hvor jagten foregår, hvor landsgennemsnittet afspejler forholdet mellem landene.

Jagtens omfang hos os er gået over gevind og giver anledning til at spørge, hvorfor jagttrykket i dag grundlæggende alene reguleres igennem fastsatte jagttider. Hvorfor er der ikke juridisk bindende regler for hyppigheden af jagter? Hvorfor skal vi som beboere i en lille landsby acceptere, at jægere kan komme kørende hertil i næsten hver weekend og skyde i et omfang, der skræmmer både voksne, vores børn og husdyr?

Her er en beskrivelse af, hvad vi lever med:

I løbet af de sidste 10 år har to beboere i vort landsbysamfund på 26 beboere opkøbt/lejet samtlige marker, på nær en mark, omkring landsbyen med henblik på jagt. Markerne (landsbyen) er på godt to af siderne omgivet af skov, hvor der også drives jagt af andre jægere i en afstand af 50 – 300 m fra beboelse. Disse nye ejere af markerne bor og har marker i hver sin ende af landsbyen.

Den ene har udlejet jagt på ca. 40 ha, hvor der hele sæsonen 1.10. til 31.1. er drivjagt med ca. 12 jægere hver 14. dag, desuden har enkelte jægere jagt ad hoc på samme marker. Midt i landsbyen har samme ejer udlejet jagt på ca. 20 ha, her er der enkelte drivjagter med ca. 10 personer, og ellers har enkelte jægere jagt ca. 1 gang pr. uge.

Ejeren i den modsatte ende af landsbyen har på ca. 6 ha ialt drivjagt med ca. 10 jægere 1 gang pr. måned i jagtsæsonen samt enkeltmandsjagt ad hoc. Denne jagt foregår tæt på 50 m fra 4 beboelser, hvoraf to af dem har folde med heste og hyrdende hunde .

I skovene er jagttrykket lidt mindre, men da jagten ikke er koordineret men spredt tilfældigt i alle weekender, er der ingen weekender uden jagt i jagtsæsonen. De lokale jægere har velvilligt indgået aftaler med os om, at vi informeres om jagttiderne, men jagttrykket står ikke til diskussion.

Jagten her er blevet en industri på bekostning af os, der bor her, og på bekostning af naturen. Harer, rådyr og agerhøns i flokke var for 3-4 år siden et almindeligt syn, nu ikke mere. Dette er ganske vist en subjektiv vurdering, men for os et faktum. Til gengæld ses udsatte fasaner overalt, en tankevækkende form for ”vildtpleje”.

Desuden oplever vi anskudte dyr, nedfald af hagl, misforståede aftaler, så heste og hyrdende hunde går i panik ved pludselige brag, råbende jægere og gøende hunde, især når der skydes helt tæt på de lovpligtige 50 m fra vore beboelser.

Vi er et samfund med rideheste, får, hunde, katte og små børn. Stort set hver weekend straks fra solopgang til midt på dagen i jagtsæsonen – enten begge dage eller en af dagene – må vi opgive udendørsaktiviteter med vore dyr, og med børnene må vi tage højde for, hvor der skydes. Katte må holdes inde. Enkelte gange har der været jagt efter mørkets frembrud i op til 1 1/2 time efter solnedgang ja og i tæt tåge. I hverdagene kan der være enkeltmandsjagt. Især under drivjagt er det som at befinde sig i en krigszone. I juleugen var der jagt hver dag undtagen 2. juledag.

Konsekvenserne af jagten, som den rent faktisk sker i de jagtbelastede områder, afspejles yderligere af disse konkrete eksempler fra vor hverdag:

- En hesteejer oplevede en anskudt, skrigende hare i sin hestefold, haren tav, da en jagthund blev sendt ind i folden efter haren. Jægeren undskyldte næste dag med en flaske vin og tilbød hesteejeren haren flået!!

- Samme hesteejer blev overrumplet af 10 jægere på drivjagt med høje skud nær sin hestestald og fold med heste. De panikslagne heste brød gennem indhegninger, umulige at fange. En hest i stalden gik amok.. Jægeren beklagede dybt, det beroede på en misforstået aftale. Episoder som denne er næsten uundgåelig med jagt så massivt og tæt på beboelse.
- Under en jagt forsøgte en jæger at skyde en fasan i et æbletræ i en privat have. Ejeren har barn, hund og kat.
- Ofte opleves haglnedfald på hestetrailer, tage, gårdsplads. I et tilfælde udsattes en person på offentlig vej for nedfald, i et andet fik en person stående på stillads en forskrækkelse over en regn af hagl.
- Under en jagt flygtede en anskudt and ind i en have, mens resten af flokken flygtede hen over haven, nogle tydeligt anskudt.
- Enkelte jægere har påstået, at der må skydes 1 1/2 time før og efter solopgang og nedgang, åbenbart uvidende om Jagtlovens paragraf 4. Vel er ænder og gæs undtaget, men disse fuglearter fandtes ikke på marken.
- En jæger med jagtret i skoven, der direkte grænser op til hestefolde, undslog sig for at redegøre for jagttider begrundet med, at lokale jægere med kendskab til tider da kunne afskyde vildt på flugt fra jagtområdet. Det lykkedes dog at få udleveret tiderne fortroligt. Samarbejdet med denne jæger er dog øvrigt i orden.
- En kvindelig beboer, der bad om lidt udsættelse af jagten overfor 10 jægere, blev mødt med overbærende jokes og en ironisk attityde à la ”Hvad tænker du? Vi har jo jagtloven på vor side.”
- En jæger i skoven oppasser en beboer med hunde i snor: ”Vi ser ikke gerne, at du går på stierne, hvor du jager dyrene væk, men at du kun benytter vejen, vi betaler jo for jagt her”, dette trods skiltning om tilladelse til at benytte veje og stier.

Kort sagt synes vi, at man åbenlyst ignorerer god jagtmoral, de jagtetiske regler samt jagtloven. I særdeleshed:

- ”Jag ikke, hvor det er til indlysende ulempe for andre”,
- ”Vis hensyn og udvis forsigtighed, også med haglnedfald”,
- ”Afpas jagthypighed og afskydning efter terrænets bæreevne. En høj jagtleje eller mange jagtdeltagere berettiger ikke til et højt jagttryk”,
- ”Et velbeliggende areal berettiger ikke til at nedlægge mere vildt, end arealet selv kan oppebære”.

(De jagtetiske regler).

Hvad skal vi gøre, når disse henstillinger ikke er juridisk bindende og ikke overholdes?

Vi oplever i vort landsbysamfund, at vi er oppe imod en veritabel jagtindustri, langt fra den oprindelige bæredygtige jagt, som jægerne ynder at legitimere deres jagt med. En af de besøgende jægere har i solidaritet tilkendegivet, at jagttrykket her er overdrevet, og at den store jagtinteresse – udover ordene om naturoplevelse og vildtregulering – også handler om økonomi og præstige.

Vi kan intet gøre, fordi det, der foregår, (med enkelte undtagelser) ikke er ulovligt.

Vi kan forstå, at den såkaldte ”bør regel” nu er taget ud af lovgivningen. Altså bestemmelsen om, at der ”ikke bør være jagt i perioden 1. februar – 31. august”

Med andre ord kan vi nu se frem til, at der i højere grad kan fastsættes jagttider på nogle arter i den periode, og dermed at der også vil være jagter om sommeren hos os. En ubærlig tanke!

Hvorfor skal der være jagt hele året, herunder om sommeren.? Hidtil har vi forsøgt at tåle jagten, fordi vi kunne se frem til en periode med fred!

Hensigten med denne henvendelse er derfor et stort ønske om at få en dybere diskussion om jagt, end det er set hidtil, og ikke kun at holde den på det biologiske plan. Der er langt mere på spil.

Jægernes behov for en fritidsaktivitet i naturen bør vel ses i forhold til andre brugere af naturen og i særdeleshed til beboerne i jagtområderne?

Danmarks Jægerforbund har formuleret sit natursyn i 2010 i et lille hæfte ”Natursyn”, hvor det formuleres, at jagtens plads i dansk natur skal tilpasses, så der opnås ”befolkningsmæssig forståelse” og ”bred accept i samfundet”. Det er ikke lykkedes hos os.

Hæftet er uddybet ved et repræsentantskabsmøde i Danmarks Jægerforbund (2016b; 2016c) under fællesbetegnelsen RASKnatur, hvor RASK står for Rummelighed, Alsidighed, Sammenhængende og Kulturpræget. Bl.a. indebærer ideen om rummelighed, at der er og bør være plads for mange brugere af naturen.(Gjerris m.fl. 2016).

Desværre er disse hensigtserklæringer, som det fremgår af eksemplerne, langt fra, hvad vi oplever i vort landsbysamfund, samt når jagt diskuteres i offentligheden eller beskrives i jagtloven med tilhørende bekendtgørelser og slet ikke, når vi taler med jægere, der giver udtryk for deres indiskutable ret til at jage på de arealer, de betaler for, uanset jagttryk og konsekvenserne for os fastboende, og at vi ”må lære at leve med jagten” og ”vi skal jo være her alle sammen”.

For jægerne kan der være mange ting forbundet med at gå på jagt, bl.a. fremhæves i jægerkredse naturoplevelsen. Formanden for Jægerforbundet, Claus Lind Christensen, er citeret for følgende passioner ved jagt: ” Vi slår ihjæl, men vi gør det med stor respekt for vildtet og med et højt moralkodeks”, og ”Vi høster af naturens overskud”. Efter at have sigtet på en edderfugl: ”Skuddet er perfekt. Fuglen styrter dødsdødt mod havets overflade, og der lyder et hørigt plask ved kollisionen. Jeg er tilfreds.” ”...jeg beundrer den gamle koks farver. Kontrasterne imellem de skinnende hvide og sorte fjer står stærkt til det sartrosa bryst og den irgrønne nakke. mine tænder (begynder) at løbe i vand den vil gøre sig godt i gode venners lag i en let flødesovs med nogle af efterårets svampe og en kold øl” (Gjerris 2016).

For os ikke-jægere kan det være meget vanskeligt at forstå fascinationen ved den form for naturoplevelse, eller at få tilbudt en hare flået, som man netop har oplevet anskudt, hylende af smerte.

Ikke desto mindre respekterer vi jægerens fritidsinteresse. Men vi vil også respekteres som beboere, og det bliver vi ikke i dag.

Da vi satte os ind i lovgivningen og rammerne for jagten, undrede vi os meget over, at der ikke er mere nutidig og juridisk bindende hensyn i lovgivningen, som kan sikre, at jagten ikke går over gevind.

Ganske vist har jægerne og ministeriet sammen formuleret De jagtetiske regler. Det er en god tanke, og reglerne er stort set fornuftige. Men de er ikke juridisk bindende. Det er meget frustrerende nogle gange at blive belært om, at der jo er de jagtetiske regler, der sikrer hensyn til både dyr og mennesker, og så andre gange at blive affejet med, at reglerne jo ikke er bindende, så jægerne behøver ikke at føle sig mere bundne, end deres subjektive skøn tilsiger.

Derfor vil vi gerne stille disse spørgsmål:

- Det er bemærkelsesværdigt, at der i jagtloven kun i få bemærkninger antydes, hvilke hensyn jægerne bør tage overfor andre brugere af naturen, når jægerne dog fylder så meget i landskabet, jævnfør det beskrevne jagttryk. Kan vi forvente uddybede juridisk bindende regler for jægerne?
- Formanden for Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg, Pia Adelsten, begrundede til Ritzaus bureau ophævelsen af ”bør-reglen” med, at nogle arters yngletider har ændret sig. Ophævelsen er imidlertid en klar udvidelse for at tilgodese jægerens behov for øgede jagttider. Jægerens motto er ifølge deres hjemmeside ”Mest mulig jagt, mest mulig natur”. Med fjernelsen af bestemmelsen i loven om, at der ”ikke bør være jagt i perioden 1. februar – 31. august”, kan vi nu se frem til, at der også er jagter om sommeren, der heller ikke er omfattet af nogle former for begrænsninger i intensitet overhovedet. Hvorfor skal vi finde os i det?
- Er det urimeligt at tilgodese behovene hos andre brugere af naturen og beboerne i jagtområderne for at have perioder fredet for jagt, herunder sommerhalvåret?
- Som beskrevet ovenfor er jagttrykket i Danmark massivt. Hvordan kan vi have tillid til, at vildtplejen sker hensigtsmæssigt, når vi aldrig ser en vildtkonsulent på tilsyn under jagterne, og når vi oplever, at regler overholdes efter jægerens eget skøn?
- I Jagtlovens paragraf 1, stk. 2 anføres, at hensynet til befolkningens rekreative behov skal afvejes overfor hensynet til beskyttelse af vildtet. Det er et hensyn, vi finder rimeligt. Fungerer det i praksis?

På baggrund af de beskrevne oplevelser efterlyser vi lovgivning og tilsyn, der både sikrer, at de jagtetiske regler overholdes, dvs bliver juridisk bindende, og at de sikrer, at vi som beboere på landet ikke skal tåle intensive jagter – nu måske også om sommeren.

Vi håber, at der laves et etisk eftersyn af både lovens intentioner og de bestemmelser, der skal udmønte dem.

Med venlig hilsen
Kirsten Schulze

Litteratur: Mickey Gjerris, Sune Borkfelt, Christian Gamborg, Jes Harfeld & Sara Kondrup:
Jagt natur, mennesker, dyr og drab, 2016
Danmarks Jægerforbund, Vildtforvaltningsrådet og Naturstyrelsen: De jagtetiske regler
Danmarks Jægerforbund: Natursyn 2010
Lov om jagt og vildtforvaltning opdateret 1.1.2018
Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning nr.118 af 26.1.2017

